
Indeklima og børns sundhed

Geo Clausen
Center for Indeklima og Energi
Danmarks Tekniske Universitet

29 september 2011

Børnene bliver født.....

Mere end halvdelen af 500
undersøgte børneværelser har
utilstrækkelig ventilation

3

Børnene kommer i
daginstitution.....

4

Mere end halvdelen af 151
undersøgte børnehaver har
utilstrækkelig ventilation

5

Og i skole.....

Mere end halvdelen af 743
undersøgte klasselokaler har
utilstrækkelig ventilation

7

Hvad blev der af
ventilationen....?

8

Hvad blev der af
ventilationen....?

Er vi ved at spare os syge?

9

Ventilation af boliger

10

Indeklima og Børns Sundhed. En undersøgelse af børn på Fyn

11

Metode

- Epidemiologisk tværsnitsundersøgelse
  - 17.400 børn 1-5 år
- Case-base undersøgelse
  - 500 børn 3-5 år
- Undersøgelse af indeklimaet i daginstitutioner
  - 151 daginstitutioner

12

Case – base undersøgelse

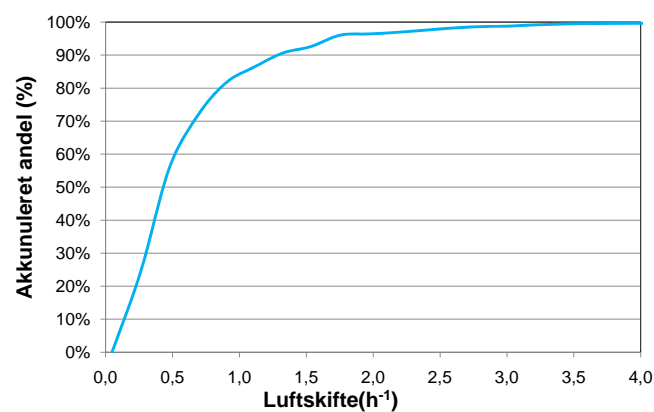
Målinger og registreringer i 500 boliger:

- CO₂
- Temperatur
- Relativ fugtighed
- Ftalater (DEP, DnBP, BBzP and DEHP)
- PAH (pyrene, benz[a]anthracene and benzo[a]pyrene)
- Allergener
- Mikroorganismer

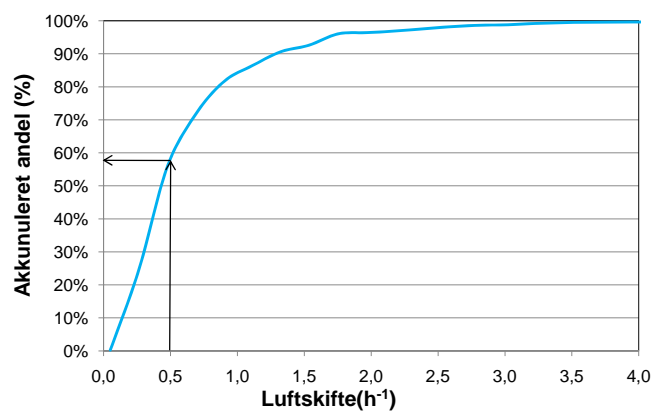
13

Luftskifte i 500 børneværelser

14

Luftskifte i 500 børneværelser

15

En tilfældig bolig.....

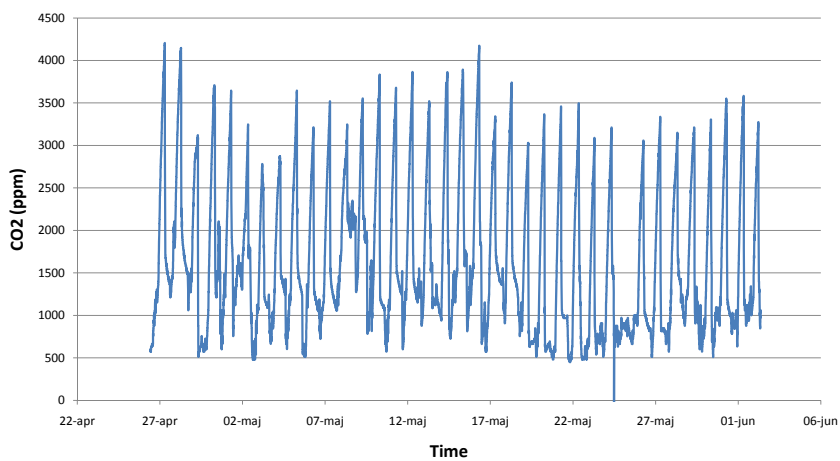

17

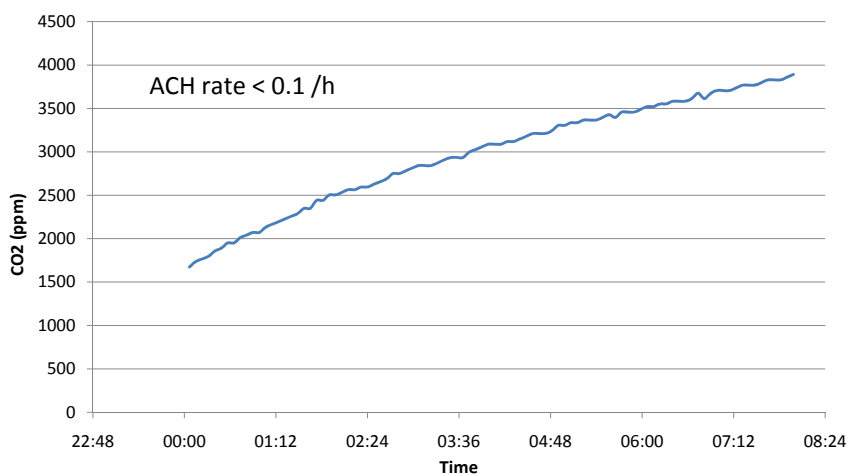
18

CO₂ koncentration i soveværelse

19

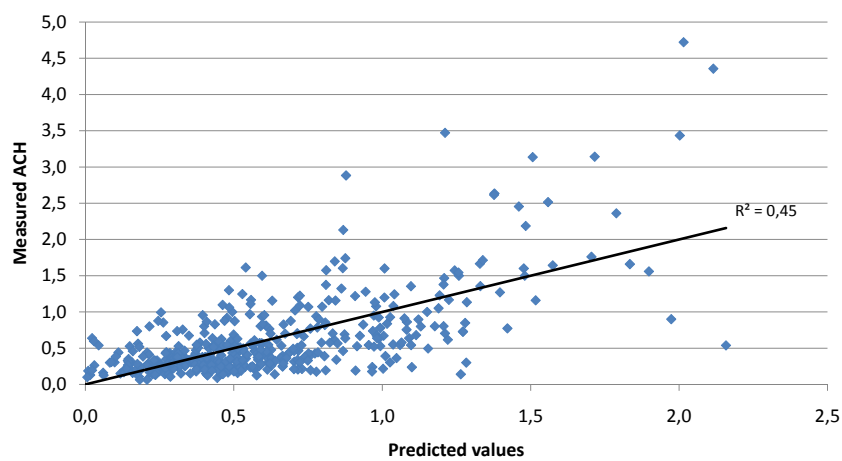
CO₂ koncentration, en nat

20

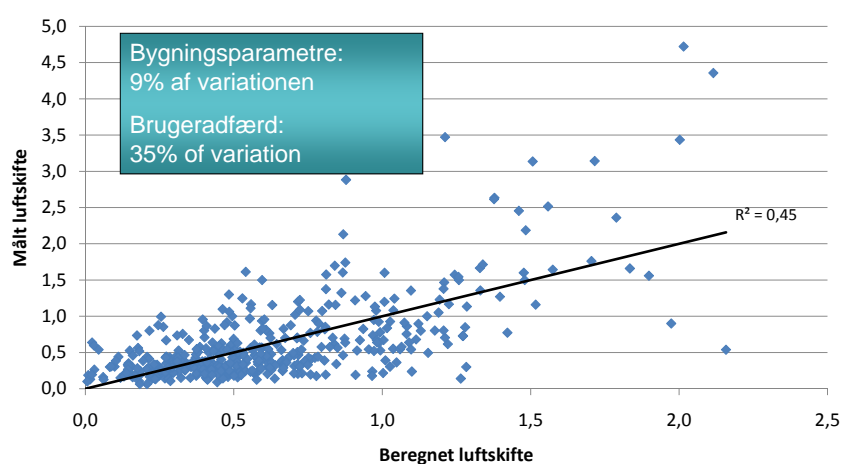

Modellering af luftskifte

23

Modellering af luftskifte

24

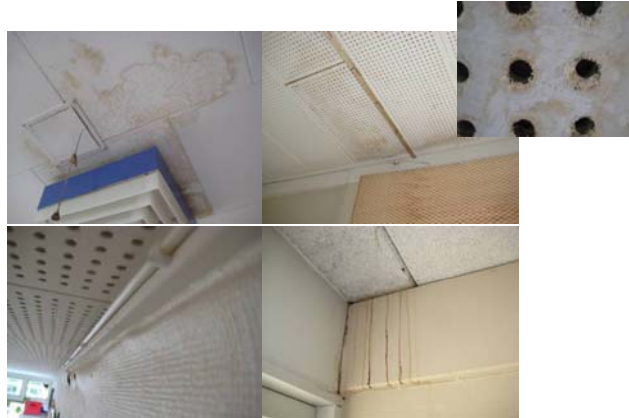
Observationer, boliger

- Børneværelser i danske boliger er dårligt ventileret
  - Mere end halvdelen under 0,5 h-1
  - Brugerindflydelse stor
- Koncentrationen af blødgørere i støv lav

Indeklima i daginstitutioner

Observationer

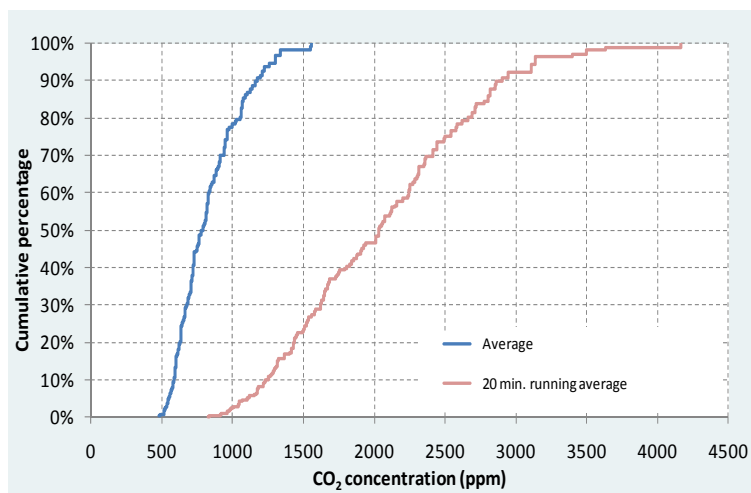

30-09-2011

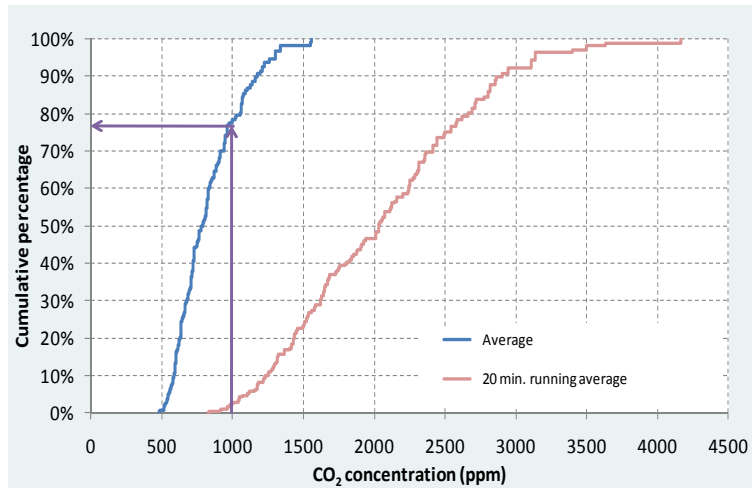

27

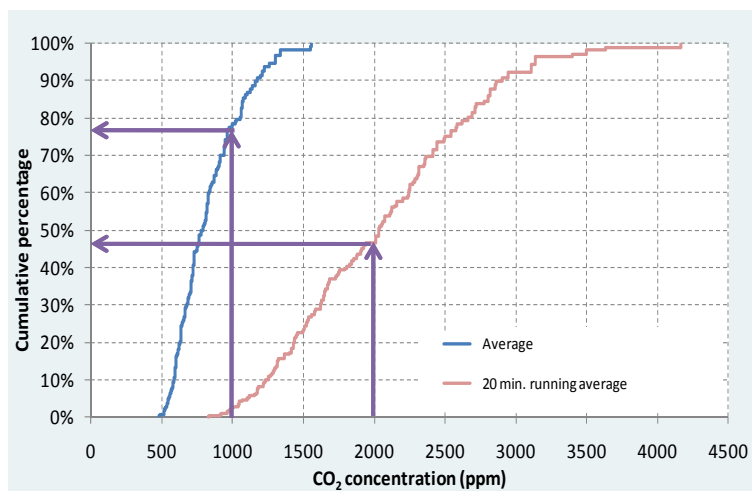
CO₂ concentration

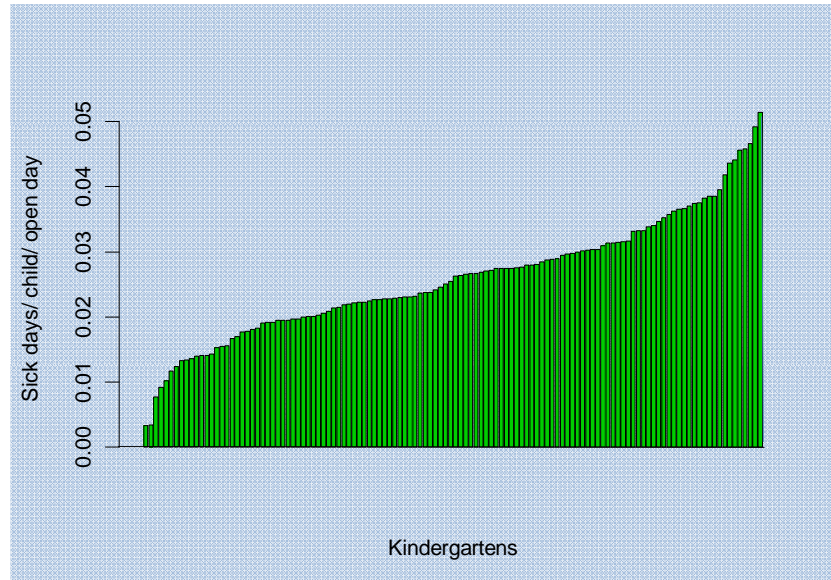
CO₂ concentration

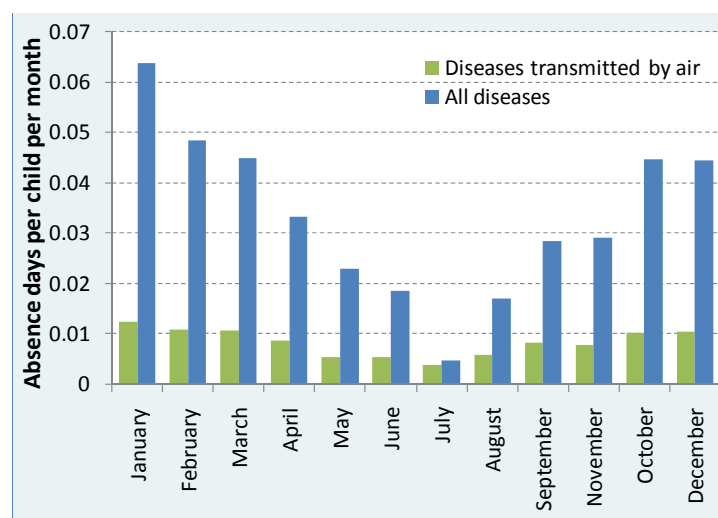
CO₂ concentration

Sygefravær

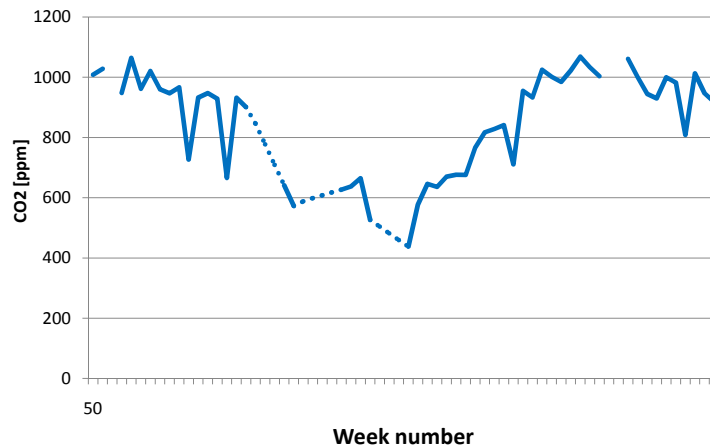

Sygefravær, årstidsvariation

Årstidsvariation, CO₂

Observationer, daginstitutioner

- 52,4 % af børnene var eksponeret for en CO₂-koncentration på over 2000 ppm i en sammenhængende periode på mindst 20 minutter.
- Ca. halvdelen af institutionerne har haft vandskade indenfor de seneste tre år.
- Det gennemsnitlige sygefravær i institutionerne var 8,5 dage pr. barn pr. år.

Indeklima i skoler

35

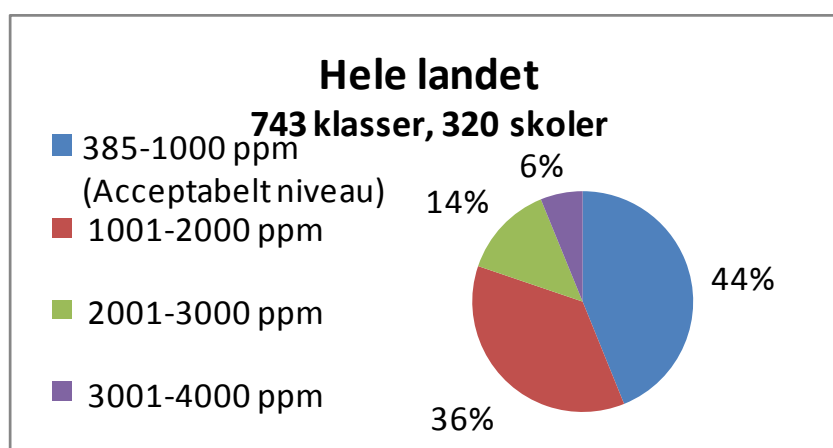

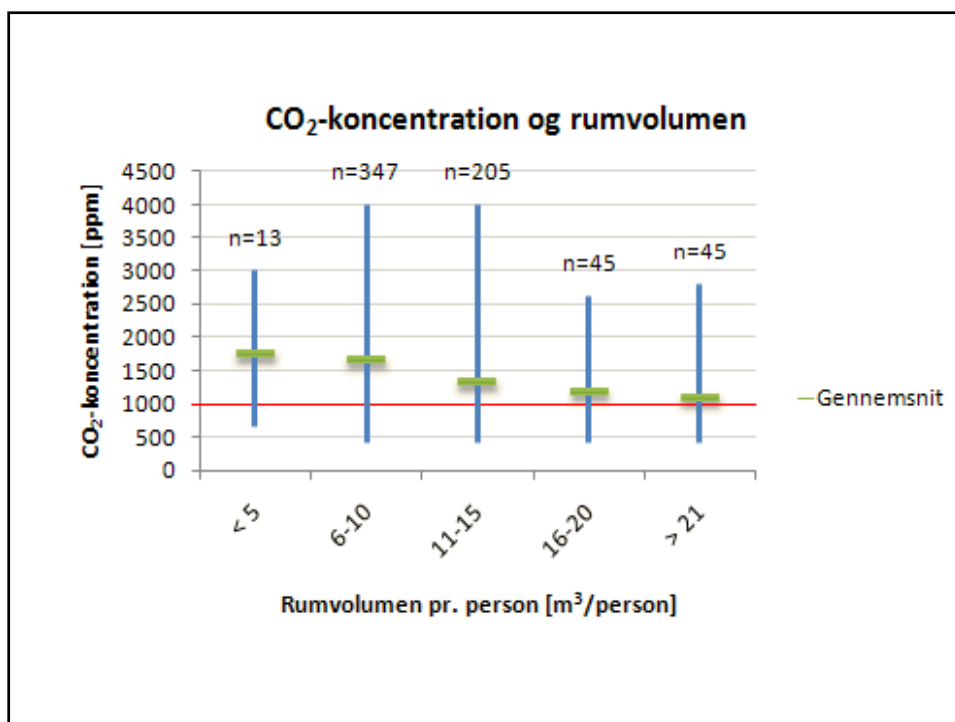
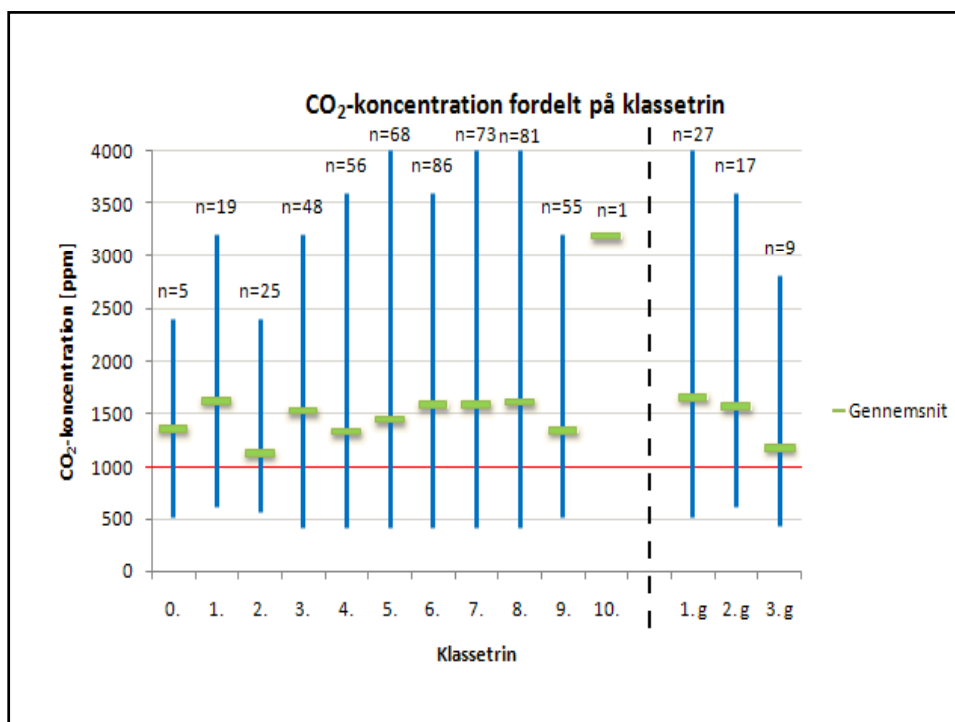
Metode - Masseeksperiment

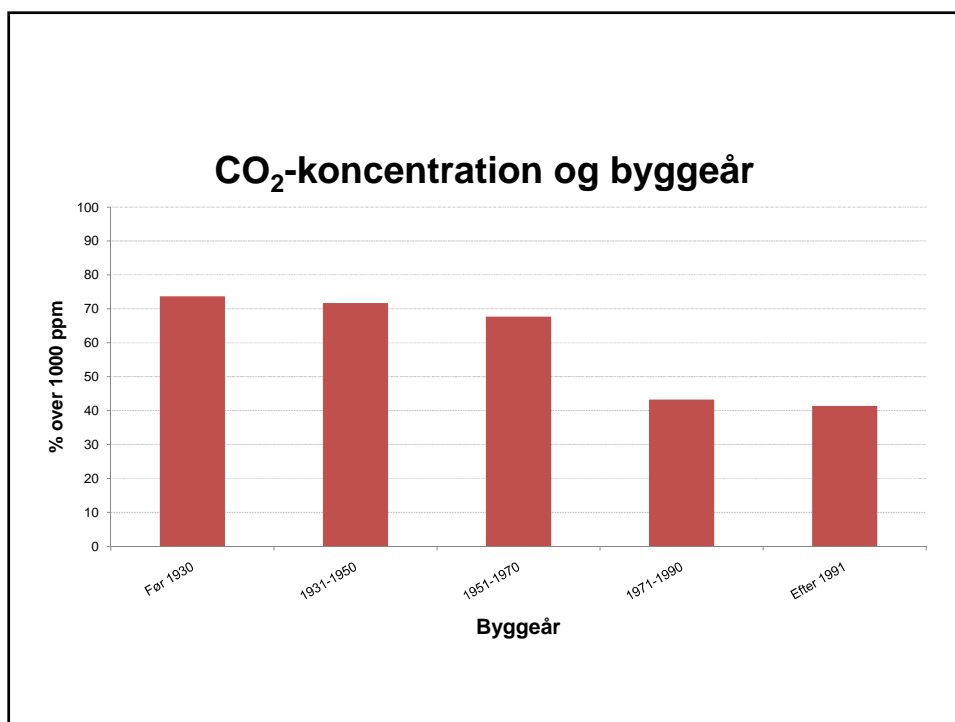
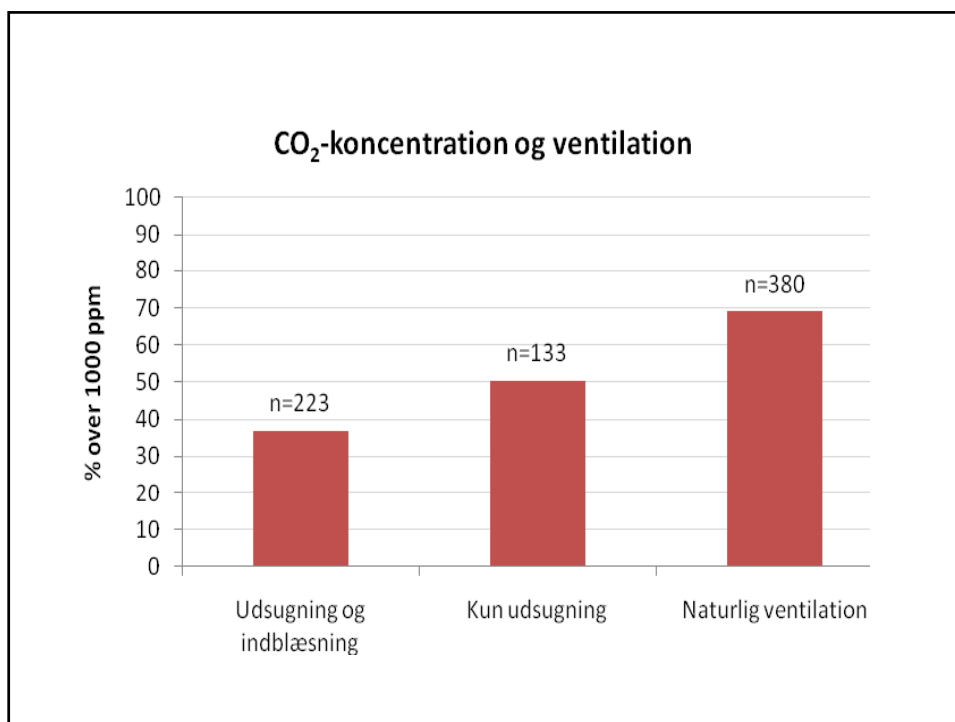
- Udført i samarbejde med Dansk Naturvidenskabsformidling
- Klasserne skulle udføre følgende målinger
  - CO₂
  - Temperatur
  - Skimmelsvampe
- 1000 danske klasser kunne melde sig til
- Målingerne blev foretaget i september/oktober 2009
- Samme eksperiment blev udført i Sverige og Norge
- Klasserne indberettede resultater via en hjemmeside

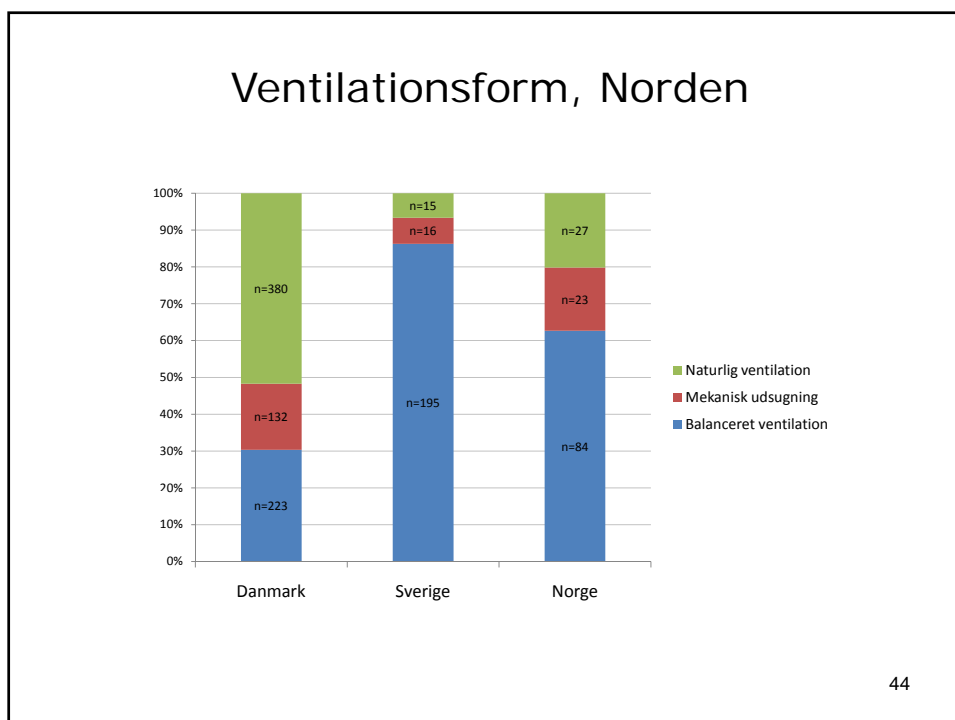
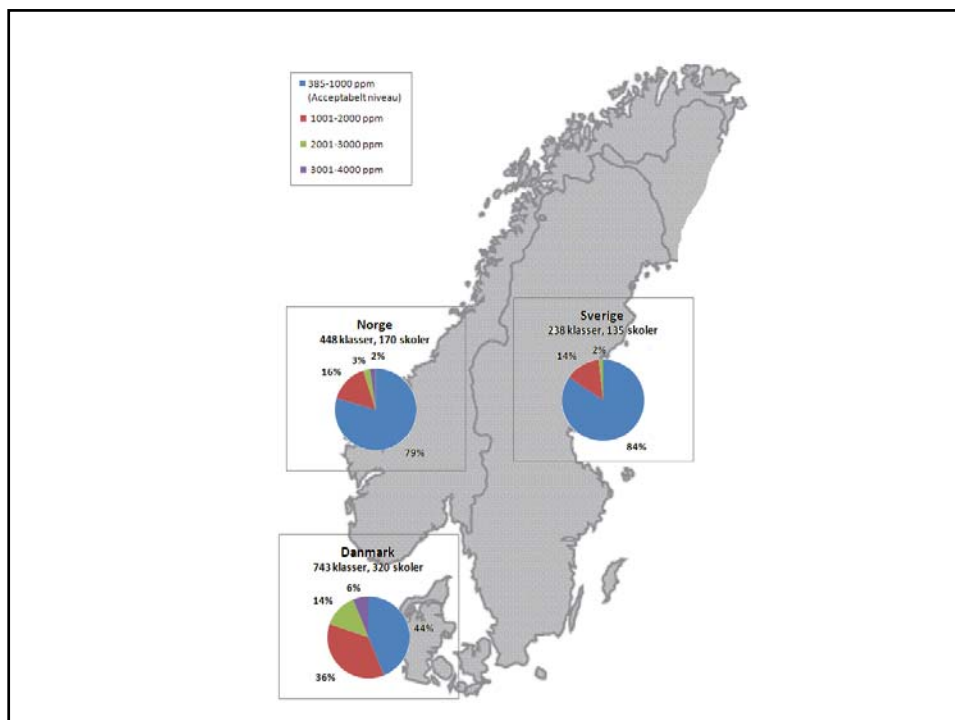
37

CO₂ koncentration

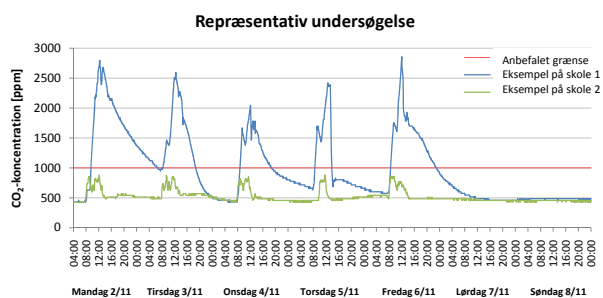

Metode – Repræsentativ undersøgelse

- Stikprøvestørrelse på 100 tilfældigt udvalgte folkeskoler
- 5. klassetrin
- Målingerne blev udført i oktober-december 2009
- Kontinuerte målinger
  - CO₂-koncentration
  - Lufttemperatur
  - Relativ luftfugtighed
- Spørgeskemaer
- Oplysningskema

45

CO₂ koncentration

46

Konklusioner

- Indeklimaet i de danske skoler er dårligt
  - Masseeksperiment: 56 % over 1000 ppm
  - Repræsentativ undersøgelse: 66 % over 1000 ppm
- Bedre i Sverige og Norge
  - Hhv. 16 % og 21 % over 1000 ppm
- Skoler med balanceret mekanisk ventilation har det bedste indeklima

Skoler

- Tilfældige skoler
- Uden indeklimaproblemer

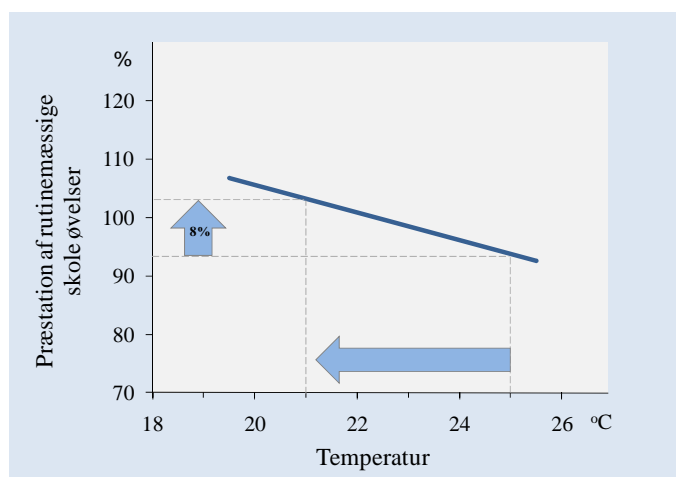

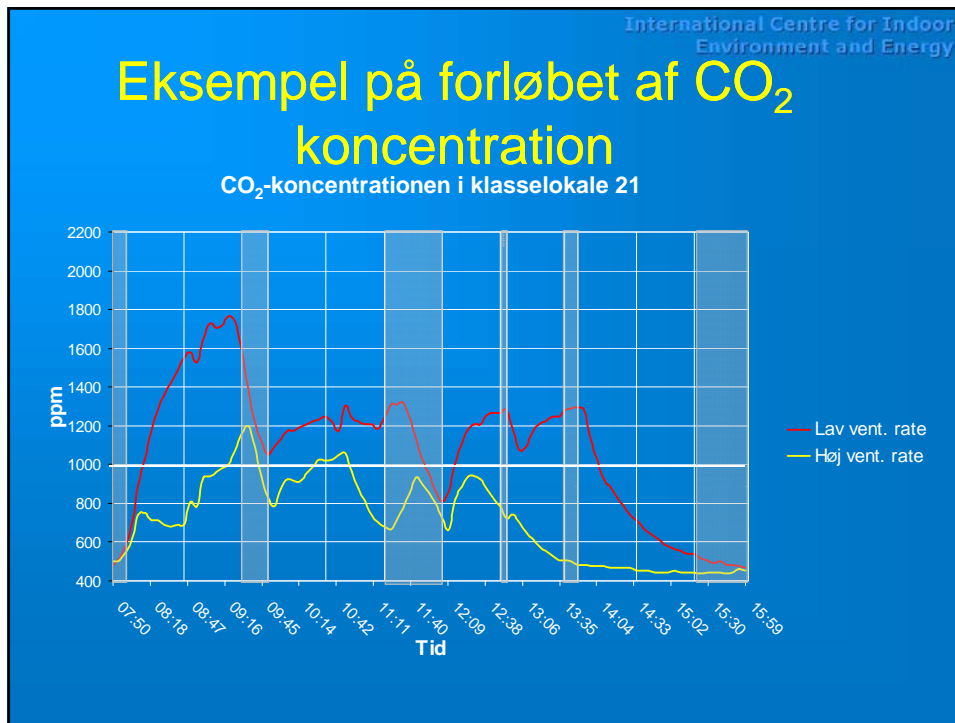
Elever

- Melletrin, dvs. 4. til 6. klasse
- 10-12 årige
- Ca. 300 elever

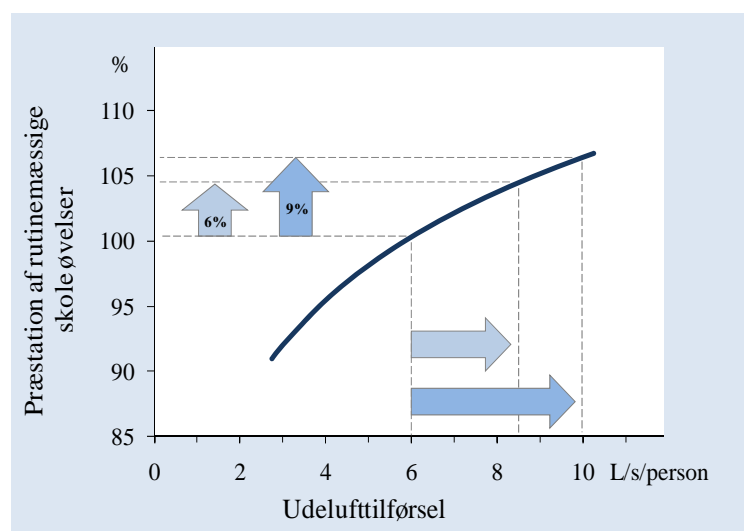

Sammenhæng mellem temperatur og præstation af skolearbejde

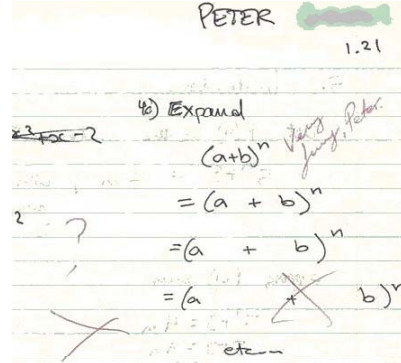

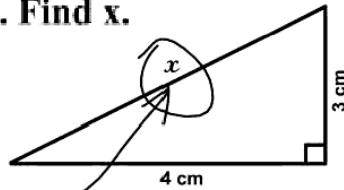
Sammenhæng mellem ventilation og præstation af skolearbejde

A final reminder.....

3. Find x.

Here it is

Spørgsmål?

